

PAKKOKEINON KOHTEENA OLLEELLE
LE

HANNA HERTELL

HEIDI HOLMAVUO

DiaariNo
RekisteriNo

oliisilaitos
utkintayksikko
(tutkinnanjohtaja):
sario

SALASSA
Suojaus
Julkl (621/199
Lain (/)

RIKOKSIA RAKKAUTTA

NG
POLYLA
TO
TUSTUSKIELLOSTA (MKP)

24.10.2019

Rikoksia ja rakkautta

Kun joku trauma tulee mieleeni,
se tulee aina kuvina. Lääkäri kutsui
niitä takaumiksi. Ne tulevat ihan milloin
sattuu, mutta eivät vaadi mitään erityistä
hetkeä. Voi toki olla, että joku triggeröi
niitä, mutta haluaisin traumaista eroon.

Kirjan kirjoittaminen on ollut
ahdistavaa, mutta myös puhdistavaa.
Se on avannut silmäni. Pakottanut
käymään kaiken läpi uudestaan.

Tämä kirja sisältää 256 sivua
elettyä elämäni.

Hanna Hertell

Copyright © Hanna Hertell,
Heidi Holmavuo ja Docendo 2022

Docendo on osa Werner Söderström
Osakeyhtiötä.

Ulkoasu:
Shaky Nut Oy / Olli Järvinen

Valokuvat © Hanna Hertellin
kotialbumi, ellei toisin mainita

ISBN 978-952-382-365-5

Painettu EU:ssa

HANNA HERTELL
HEIDI HOLMAVUO

**RIKÖKSIA
JA RAKKAUTTA**

DOCENDO

PROLOGI

30. TAMMIKUUTA 2020

Kello soi kuudelta aamulla. On Katiskan ensimmäinen käsittelypäivä Helsingin käräjäoikeudessa. Käsittely alkaa kello yhdeksän. Jännittää. Herään. Keitän kahvit. Kaadan kahvin kuppiin. Kahvikuppi kädessäni katson illalla valmiiksi laittamiani vaatteita. Uusi musta mekko, virallisin mitä kaupoista löysin. Sukkahousut mustat nekin. Uudet mustat nahkasaappaat ja valkoinen takki. Kaikki nätisti valmiiksi aseteltuna, odottaa pukemista. Pelottaa.

Puen vaatteet ylleni. En halua lähteä. En tiedä yhtään mikä minua käräjäoikeudessa odottaa. Uutiset huutavat Suomen suurimmasta huumevyyhdistä. Olo on epätodellinen. Elämäni ensimmäinen oikeudenkäynti.

Käskytän itseäni toimimaan kuin marionettinukkeä: vie koira ulos, meikkaa, pue, yritä syödä aamupala. Samalla ajatukset harbailevat edessä olevaan pelottavaan päivään. Mitä oikeudenkäyntiin pitää ottaa mukaan? Onko jotain mitä sinne ei voi viedä? Miksi en ole kysynyt keneltäkään miten siellä toimitaan? Miksi en ole ottanut selvää?

Kävelen kotitaloni rappukäytävään. Avaan ulko-oven. Asianajaja tulee hakemaan minut. Sovittiin, että menemme samaa matkaa. Autossa en voi olla selaamatta uutisia kännykästä. Oikeustalolla on menossa livelähetys, aula on täynnä ihmisiä ja kameramiehiä. Tänään luetaan syyteet. Kaikki otsikot käsittelevät Katiskaa. Sitten se on kai virallista, mietin lukiessani uutisvirtaa.

KELLO 8.45

Myöhästytkäänkö me? Kysyn samalla kun katson vieressäni istuvaa asianajajaa hermostuneena. Ei myöhästyä. Käsitely alkaa kuitenkin myöhässä. Turha siellä on seisoa odottamassa, hän vastaa rauhallisena, ja minä uskon häntä.

KELLO 8.55

Oikeustalon piha. Turvatarkastuksen jono yltää ulos asti. Asianajajat pääsevät jonon ohi, muut odottavat. Jään jonon päähän seisomaan. Tunnistan onnekseni tutut kasvot. Ystäväni on saapunut lapsensa kanssa tueksi. Hieman helpottaa. He asettuvat viereeni jonoon. Jono tuntuu liikkuvan tuskaisen hitaasti. Katselen vain ympärilleni. Hermostuttaa. En puhu mitään. Ystäväni oikoo takkini helmaa, kehottaa hengittämään ja toteaa kaiken menevän hyvin.

Turvatarkastuksen jälkeen suuntaamme aulasta hisseille. Tunnistan tutkijoita ihmisjoukosta, omani myös. Hänellä on kirkkaan keltainen takki yllänsä, sitä ei voi olla huomaamatta. Turvasali sijaitsee rakennuksen alimmassa kerroksessa. Kameramies seuraa hissille saakka perässäni, hyvä ettei jää hissien ovien väliin niiden sulkeuduttua.

Pääsemme onneksi saliin sisälle hyvin pian. Kaikille on merkitty nimikylteillä omat paikat. Sali on jaettu sermilä kahtia. Asianajaja ohjaa minut omalle paikalleni. Meidän paikka on salin oikealla puolella aivan viimeisessä rivissä. Tyttäreni kummisetä istuu edellisellä rivillä viistosti vasemmalla. Vaikka tilanne on kaoottinen, olen iloinen nähdessäni hänet. En ole nähnyt häntä lokakuun 8. päivän jälkeen.

Lokakuun 8. on se päivä kun meidät otettiin kiinni ja vietiin Pasilan poliisivankilaan. Kummisetä näyttää olevan ok. Mutta missä Janne on? En ole nähnyt Jannea pitkään aikaan. Näyttääkö hän samalta kuin ennen? Katseeni löytää lopulta Jannen täyden salin toiselta puolelta. Sermi loppuu sopivasti niin, että näemme toisemme.

Mitä tällaisessa tilanteessa kuuluisi edes tehdä? Kasuaalisti moikata, niin kuin törmäisi sattumalta kaupungilla? Vai näyttää kiukkuiselta? Auttaako se? En usko. Janne katsoo minua ja moikkaa kasuaalisti, niin kuin törmättäisiin sattumalta kaupungilla. Hymyilee. Pitääkö nyt näyttää totiselta? Saako täällä hymyillä? Parempi pitää naama peruslukemilla ja keskittyä asianajajan ohjeisiin. Lehdistö ei ole päässyt turvasaliin sisälle. Heidät on ohjattu eri saliin katsomaan istuntoa videon välityksellä. Onneksi, muuten ne hengittäisivät niskaani suoraan takana. Suurinta osaa paikallaolijoista en tunnista.

Haastehakemus on yli 100 sivua pitkä, syytekohtiakin on yli 100. Kaikki ovat saaneet jo syytehakemuksen ja lukeneet sen. Kaikki syytetyt siis tietävät mitä siellä on. Syyttäjiä on kaksi, he lukevat syytekohtia vuoron perään ääneen. Oma kohtani kestää ehkä minuutin, istunto seitsemän tuntia. Välissä on lounas, jonka käymme syömässä oikeustalon ruokalassa.

Seitsemän tuntia myöhemmin. Se oli siinä. Seuraavalla istuntokerralla annetaan vastaukset. Sitä seuraavalla on syyttäjien asiaesittely ja sitä seuraavalla taas vastaajien asiaesittelyt. Tuon jälkeen kai vasta itse syytekohtien käsittely alkaa, eli joskus maaliskuussa 2020. Mikä on asiaesittely? Mitä siellä tapahtuu? Täytyy selvittää, sillä en minä tiedä. Oma käsittelypäiväni tulee sijoittumaan johonkin toukokuulle.

Asianajaja vie minut kotiin. Kiitän ja astun autosta ulos. Sovitaan, että käydään tätä huomenna yhdessä läpi. Astun rappukäytävään.

Puhelimeni soi. *“Uutisista hei, olisiko hetki aikaa. Olit tänään oikeustalolla.”*

Tämän jälkeen on tuntunut, että kaikki julkinen materiaali, mitä minusta löytyy, on tehnyt minusta rikollisen.

Rikollispomon vaimon ja Suomen suurimpaan huumevyyhtiin osallisen pahan ihmisen.

TOIMITTAJAN SANA

30. HEINÄKUUTA 2021

Moro Heidi,

oon tässä jo aika pitkään pallotellut ajatusta omasta kirjasta. Jannen kirjassa meidän historia ja elämä jäi aika vähäiseksi. Ajatus on pyörinyt siinä meidän elämässä, Jannen viimeisen kahden vuoden pakomatkan tunnelmissa ja tietysti nyt tässä super pitkässä ja raskaassa oikeudenkäyntiprosessissa. Itse tosiaan sain käräjiltä sen kahden vuoden ehdottoman tuomion ja tässä nyt odotellaan hovia alkavaksi keväällä.

Näin alkuun kysymys olisi, että olisko sulla ylipäättään kiinnostusta lähteä tekemään tällaista kirjaa ja onko se sun genreä? =)

Terveisin, Hanna Hertell

Istun autossa kaupan parkkipaikalla ja luen mielenkiintoista sähköpostia. Innostun aiheesta, sillä näen tässä mahdollisuuden isoon tarinaan.

Soitan Hannalle lähes heti sähköpostin luettuani. Haluan varmistaa, että hän tietää, mitä tällainen prosessi vaatii ja mihin etenkin hänen kohdallaan pitää olla valmis. Ikävältä julkiselta palautteelta kun ei ole enää turvassa kuukaan. Kerron, että minulle tärkeintä on molemminpuolinen luottamussuhde ja tasavertaisuus. Jos lähdemme tähän, olemme tässä yhdessä loppuun asti.

Kysyn, onko Hanna valmis käymään läpi ne kipeimmätkin kohdat. On turha kirjoittaa kaunisteltua ja siloteltua tarinaa, jos totuus on tarpeen salata.

Kun lopetin monologini, oli Hanna yhä sitä mieltä, että haluaa tehdä kirjan. Hanna itse toivoi kustantajaksi Docendoa. Soitin Hannan puhelun jälkeen perjantai-ilta-
na suoraan kustantajalle ja päätimme saman tien edistää asiaa. Jo maanantaina meillä oli suullinen sopimus kirjasta. Laitoin Hannalle viestin, jossa kerroin, että aloitamme yhteistyön.

Tiesin Hannan nimeltä, sillä hänen nimensä on nousut esiin Katiskavyyhdin uutisoinnissa lähinnä Janne Nacci Tranbergin ex-vaimona. Mediassa hänet on esitelty jopa yhtenä päätekijöistä, vaikka hänen osuutensa kokonaisuuyhyhdissä on hyvin pieni. Muuta en hänestä tiennyt. Nyt tiedän. Olen tutustunut sisukkaaseen naiseen, jonka tiedän selviävän mistä vain.

Tämä on siis kirja ex-jengipomon ex-vaimosta. Tämä on sukellus naisen elämään, jonka ex-aviomies ja lapsen isä on antanut kasvot liivijengille, johtanut rikollisjärjestöä, tuomittu lukuisista talous-, huumausaine-, petos- ja väkivaltarikoksista vuosien aikana. Tämä kirja käy läpi parisuhteen ja avioliiton, josta toinen on loistanut suurimman osan poissaolollaan, etsintäkuulutettuna tai pakomatkoilla.

Pääsin tämän prosessin myötä aitiopaikalle seuraamaan Hannan elämää. Halusin kuulla, oppia ja ymmärtää Hannaa ja kaikkea sitä, mitä hän on sekä saanut että joutunut kokemaan. Janosin päästä esittämään kysymyksiä arjesta, jota on varjostanut rikollinen elämä, vankilat ja kotietsinnät. Taakka Hannan harteilla ei ole ollut helppo kantaa,

eivätkä sitä ole helpottaneet lööpit ja julkinen loanheitto niskaan. Jos jotain toivoisin sinun alkumetreiltä lukijana painavan mieleesi, niin se on: älä tuomitse ihmistä, jota et tunne. Tai jos teet sen, tee se oman pääsi sisällä.

Outoa tämän prosessin aikana on ollut havaita se, että Hanna ei ole oikeasti tiennyt Jannen rikollisista puuhista paljoakaan.

Olen kiitollinen tästä matkasta. Siihen on mahtunut monenmoista asiaa ratkaistavaksi ja selvitettäväksi, mutta kaikesta selvittiin.

Toivon, että tämä kirja avaa sinulle puolen, jota ei leh-tien palstoilla ja julkisuudessa ole riepoteltu. Tämä tarina on aito ja sen aikana on virrannut monet kyyneleet, mutta onneksi olemme myös saaneet nauraa yhdessä.

Tampereella elokuussa 2022

Heidi Holmavuo

HUOM!

Kirjassa olevat vuosiluvut ja ajankohdat pohjautuvat osit-tain muistin varaan, mutta asiat ja tapahtumat ovat tot-ta ja pohjautuvat kaikki elettyyn elämään. Tarkkoja ajan-kohtia on ollut joissakin kohdissa mahdotonta tarkastaa. Tämän vuoksi aikakuvaukset ovat viitteellisiä.

ELOKUU 1981

Tiistai-ilta 11. elokuuta oli leuto ja lämmin. Helsingin Kona-
nalassa äiti Hertellin supistusten tahti tiivistyi. Ilta alkoi
taittua hämärään, kun äiti Hertell tunsi, että tytär on oi-
keasti tulossa maailmaan viikon etuajassa.

Lähtö Naistenklinikalle oli nopea ja synnytys vauhdi-
kas. Äiti kuvailee Hannaa helpoksi lapseksi, jota oli help-
po viihdyttää ja miellyttää. Hanna osasi kyllä myöhem-
min ottaa takaisin sen helppouden olemalla itsepäinen ja
määrätietoinen.

Hannan isä muutti kotoa, kun Hanna oli kolmevuotias,
ja taloon jäi naisvalta. Kolme vahvatahtoista tytärtä piti
äidin kiireisenä. Hanna oli hyvä koulussa. Hän päätti pe-
ruskoulun yhdeksän keskiarvolla, eikä Hannaa ikinä tar-
vinnut odottaa kotiin sydän kurkussa. Koulu oli Hannal-
le tärkeä ja hän halusi hyvään lukioon.

Hanna haaveili eläinlääkäriin ammatista, mutta kun
hän myöhemmin ymmärsi, ettei kestä verta, haaveesta piti
päästää irti. Ikuinen rakkaus eläimiä kohtaan ei ole silti
kadonnut ikinä.

– *Äiti*

**MINÄ - HANNA
LEENA HERTELL**

Jos joku olisi kertonut 20 vuotta sitten, mitä elämä tuo tullessaan, en olisi uskonut. Korkeintaan olisin nauranut katketakseni: Synnyttän lastani poliisit seurani. Katson vierestä mieheni pakomatkoja, kotietsintöjä, pidätyksiä ja päädyn itse tuntkintavankeuteen. 20 vuotta sitten olisin todellakin nauranut, eihän kellekään tapahdu tuollaisia asioita. No, minulle lopulta tapahtui kaikki tuo. Ja kaikesta tapahtuneesta huolimatta en vaihtaisi elämäni mihinkään. Tekisin kyllä asioita eri tavalla, jos minulla olisi se sama tietämys, mikä minulla on nyt. Mutta uskon, että niin toimisi moni muukin. Kun elämäkokemuksesta karttuu, on aina helppoa katsoa taaksepäin ja miettiä, mitä olisi tehnyt toisin. Siinä mielessä olen kuin kuka tahansa muukin. En kadu asioita, ne ovat minun eletty elämäni.

**En kadu asioita, ne ovat minun
eletty elämäni.**

Asiat, joita olen kokenut ja joista tässä kirjassa kerron, ovat asioita, joihin ei voi varautua. Minua on pyydetty kertomaan tarinani, jotta joku muu voisi oppia. En tiedä, voiko tästä oppia, mutta tarkoitukseni on nyt kertoa koko tarina niin kuin se on minun kokemukseni mukaan mennyt. Tein jokaisessa tilanteessa niin kuin parhaaksi katsoin. Vaikka julkisesti elämäni “Suomen etsityimmän rikollisen puolisona” onkin lytätty, haukuttu ja tuomittu, on elämänsäni ollut paljon hyvää, iloa, onnea ja rakkautta.

Vaikka julkisesti elämäni "Suomen etsityimmän rikollisen puolisona" onkin lytätty, haukuttu ja tuomittu, on elämässäni ollut paljon hyvää, iloa, onnea ja rakkautta.

En suosittele tätä elämää kenellekään. Jos sinulla on vaihtoehto ja kun sinulla on vaihtoehto, älä ikinä valitse niin kuin minä valitsin. Vaikka tein kaikki valinnat rakkaudesta, on elämäni ollut usein raskasta ja toisinaan äärettömän yksinäistä. Elämäni on siivittänyt vuosia yksinomaan pelko. Pelko vankilareissuista, pakomatkoista, katoamisista, lapseni turvallisuudesta, omasta turvallisuudesta ja meidän tulevaisuudesta. Näkymä eteenpäin on ollut aina todella lyhyt.

Toisaalta kaikki tuo on tehnyt minut siksi, joka olen nyt – naiseksi, jota ei myrskyt heiluta tai vastoinkäymiset lanista. Luulen, että stressin- ja paineensietokykyyni on hiottu ääriolosuhteissa kestäämään mitä tahansa.

ELÄMÄ ENNEN JANNEA

Nuorempana aina ajattelin, että elämästäni tulee ihan normaalia. Halusin korkeakoulututkinnon, työn ja perheen. Ajattelin, että minulla on tulevaisuudessa omakotitalo, koira, perhe-Volvo ja hevonen, niin ja yksi lapsi, olin aina toivonut saavani yhden lapsen.

En ala-asteella tiennyt, mikä minusta tulee isona. En toki tiennyt yläasteellakaan, enkä taida tietää vielääkään. Menin lukioon peruskoulun jälkeen, niin kuin moni muukin menee. Pärjäsin ihan hyvin ja olin tunnollinen opiskelija. Lukion ensimmäisellä luokalla kuvioihin tuli ensimmäinen poikaystävä Antti. Antti ei käynyt samaa koulua, mutta tutustuttiin yhteisten kavereiden kautta. Ihastuttiin, rakastuttiin, elettiin sellaista normaalia nuorten parisuhdetta. Meidän suhde eteni nopeasti ja lopulta odotettiin, että täytän 18 ja voidaan mennä kihloihin. Antti oli minua vähän vanhempi, tavallinen tyyppi ja meidän suhde oli nyt jälkeinpäin ajateltuna hyvin tavallinen. Erossa ei ollut mitään dramaattista. Meillä oli ehkä liian erilainen elämä siinä mielessä, että oltiin eri kouluissa ja meillä oli omat kaverit. Nuorena nuo vaikuttivat paljon ja suhde vain hiipui. Vaikka erosta on jo parikymmentä vuotta, vaihdamme silloin tällöin yhä viesteillä kuulumisia.

Kun lukion kolmannella luokallakaan en tiennyt, mitä haluan tehdä tai mikä minua kiinnostaa, alkoi vähän ahdistamaan, mutta ajattelin silti, että kyllä se päämäärä vielä kirkastuu. Välillä tuntui, että kaikille muille oli täysin selvää, mihin he haluavat opiskelemaan ja mitä he haluavat olla isona. Minua kiinnosti psykologia. Hain yliopistoon kaksi kertaa ja kävin valmennuskurssin. Halusin sitä

todella. Kun en toisella kerralla päässyt sisään, oli keksittävä muuta. Päätin alkaa ajamaan taksia. Silloin kun aloitin taksin ajamisen, ei naisia juuri ollut kuljettajina.

Omistajan ilme venähti, kun kävelin toppi päällä kireissä farkuissa toimistoon ensimmäiseen työvuorooni. Olin silloin 19-vuotias. Esittelin itseni ja kysyin, mistä aloitan. Opettelin ajamaan automaattivaihteista autoa ja kurvailin mustilla mersuilla pitkin Helsingin katuja karttakirja viereisellä penkillä. Kaksi vuotta sain ajaa pelkkää päivävuoroa. En saanut yövuoroja, sillä ne olivat kuulemma liian vaarallisia minulle. Kateellisena katsoin muiden tilejä yövuoroista. Ne olivat huomattavasti suurempia kuin oma palkkani.

En saanut yövuoroja, sillä ne olivat kuulemma liian vaarallisia minulle.

Otin itseäni lopulta niskasta kiinni ja vaadin yövuoroja. Pelotti ja jännitti, mutta halusin kokeilla ja nähdä, millaisia ne ovat. Tähän asti olin ajanut pääasiassa mummoja lääkäriin ja kauppaan. Olihan ne yöt erilaisia, humalaisia ihmisiä, jotka sammui tai oksensi autoon.

Pari kertaa jouduin painamaan hätänappia, kun joku ei suostunut perillä lähtemään autosta, alkoi ahdistelemaan tai käyttäytyi uhkaavasti.

Siitä huolimatta se oli mielenkiintoisempaa kuin mummoxydit päivisin.

Lopulta ansaitsin paikkani ja kuuluin tallilla muiden joukkoon. Olin kuitenkin yhä ainoa nainen, ja illanvietoissa sain aina oman saunavuoron.

Näiden vuosien aikana elin väkivaltaisen parisuhteen ja päädyin yhteen Jannen kanssa. Taksia ajoin siihen asti kun tulin raskaaksi.

Millaista on elää tunnetun rikollispomon puolisona?

Tämä kirja on rosoinen tarina elämästä keskellä pakomatkoja, vankilatuomioita, kiinniottoja ja kotietsintöjä. Elämästä, jota on siivittänyt vuosia pelko. Pelko lapsen turvallisuudesta, omasta turvallisuudesta ja tulevaisuudesta.

Hanna seurasi vuosia vierestä miehensä rikollista elämää ja kotietsintöjä. Vastaili poliisien kysymyksiin miehensä olinpaikasta ja oppi tuntemaan vankilat ja niiden tapaamishuoneet.

Eräänä päivänä Hanna otetaan kiinni. Hän viettää kolme viikkoa Pasilan poliisivankilassa. Hannaa syytetään osallisuudesta Katiska-huumevyyhtiin. Tuosta hetkestä alkoi matka, johon Hanna ei koskaan osannut varautua.

HANNA HERTELL

on teini-ikäisen lapsen äiti ja
Janne "Nacci" Tranbergin ex-vaimo.

HEIDI HOLMAVUO

on rikoskirjailija, jonka teoksia ovat mm.
äänikirjasarja Ratkaisematon ja poliisien
erikoisjoukoista kertova Karhuryhmä.

ISBN 978-952-382-365-5

KL 99.1

docendo